

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

18 март 1980 година*

„Предоставяне на услуги: телевизионно разпръскване”

По дело 52/79,

с предмет преюдициално запитване пред Съда, в приложение на член 177 от Договора за ЕИО, от Tribunal Correctionnel de Liège по производството пред този съд между

Procureur du Roi

и

Marc J. V. C. Debauve, Liège,

Paul H. A. G. Denuit, Grez-Doiceau,

Henri J. Ph. M. Lohest, Liège,

SA. Coditel, Liège,

Association Liégeoise délectricité (ALE.), Liège.

Обжалващи граждански страни:

Fédération Nationale du mouvement coopératif féminin, organisation des consommateurs a.s.b.l., Bruxelles,

Fédération belge des coopératives (FEBESCOOP), a.s.b.l., Bruxelles,

Vie Féminine a.s.b.l., Bruxelles,

Radio-télévision belge de la communauté française (RTBF), Bruxelles,
Francoise Vander Bemden и други,

относно тълкуване на членове 59 и 60 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н ММ. Н. Kutscher, председател, г-н А. O'Keeffe и г-н А. Touffait, председатели на състав, г-н J. Mertens de Wilmars, г-н P. Pescatore, г-н Mackenzie Stuart, г-н G. Bosco, г-н Т. Koopmans и г-н О. Due, съдии,

генерален адвокат: г-н J.-P. Warner,

* Език на производство то: френски.

секретар: г-н М. А. Van Houtte,

постанови настоящето

Решение

1. С Решение от 23 февруари 1979 г., постъпило в Съда на 3 април 1979 г., Tribunal Correctionnel, Liège е повдигнал два преюдициални въпроса по член 177 от Договора за ЕИО относно тълкуването на членове 59 и 60 от Договора за ЕИО по отношение на някои проблеми, свързани с предаването на реклами чрез телевизионно разпръскване.

2. Тези въпроси са повдигнати в рамките на наказателните производства пред Tribunal de Police, Liège, срещу три лица за нарушаване на забраната за излъчване на телевизионни предавания, които имат характер на реклама, и са довели до търсене на гражданска отговорност на две белгийски дружества за чужди действия от страна на тримата обвинени, които са служители на тези компании. Тези производства са възбудени по инициатива на три сдружения, които представляват потребители или културни интереси, както и на известен брой физически лица, които са се конституирали като граждански страни пред Tribunal de Police. При издаването на оправдателна присъда по гражданското право в полза на обвиняемите и на дружествата, трите сдружения и известен брой други граждански страни, както и Ministère public са обжалвали пред Tribunal Correctionnel.

3. От материалите по делото е видно, че двете въпросни дружества предоставят с разрешение от страна на белгийската администрация обслужване за разпространение на телевизионно разпръскване, което покрива част от територията на Белгия. Телевизорите, които принадлежат на абонатите, са свързани с кабел към централна антена, която има специални технически характеристики, които позволяват да бъдат приемани белгийските програми, както и определен брой чуждестранни програми, които абонатите не могат винаги да приемат с индивидуални антени, и в допълнение към това, те подобряват качеството на картината и звука, приемани от абонатите.

4. Преследванията се отнасят до разпространение в Белгия чрез система за телевизионно разпръскване, инсталирана там, на програми, излъчвани от разпространители, които са установени извън Белгия дотолкова, доколкото тези програми съдържат рекламен материал. Законодателството на Белгия забранява на национални организации за телевизионно разпръскване, които имат законен монопол за излъчване, да излъчват предавания, които имат характер на реклама. По отношение на телевизионното разпръскване, член 21 от Кралския указ от 24 декември 1966 г. (Moniteur belge от 24 януари 1967 г.) също така забранява излъчването на предавания, които имат характер на реклама.

5. В препращането се посочва, че на практика разпространителите на телевизионно разпръскване не са се съобразили с тази забрана и са предавали чуждестранни програми без да изключат поредицата от реклами; тази практика е била толерирана от белгийското правителство, което не е наложило каквато и да е санкция и не е отнело нито едно разрешение; в него също така се посочва,

че голям брой белгийски зрители могат да приемат чуждестранни програми без помощта на релета, изградени от дружествата за телевизионно разпръскване.

6. Като се имат предвид тези фактически обстоятелства, Tribunal Correctionnel е формулирал своите въпроси относно членове 59 и 60 от Договора. Предполага се, че прилагането на въпросната забрана може да има отражение на свободното предоставяне на услуги на общностно ниво. На практика, според Tribunal, чуждестранните организации за телевизионно разпръскване получават значителна част от приходите си от рекламата, поверена им от рекламодателите, така че ограничаването на рекламите в Белгия би могло да доведе до това рекламодателите да ограничат или прекратят своето рекламиране; освен това, рекламодатели, било то търговци или производители, установени в съседни държави, биха получили по-ограничено покритие на белгийския пазар, към който те до този момент са насочвали своите реклами и на който те са предоставяли услугите си.

7. Въпросите, повдигнати от Tribunal Correctionnel, са формулирани, както следва:

„1. Като се има предвид Решението на Съда на ЕО от 30 април 1974 г. по дело 155/73 г., Sacchi, следва ли член 59 от Римския договор да бъде тълкуван като забраняващ всички национални правила, които забраняват излъчването на реклами от дружествата за разпространение на кабелна телевизия, въпреки че е възможно и законно да бъдат приемани подобни реклами естествено в рамките на зоните за приемане на чуждестранните разпространители, като се има предвид в частност фактът, че:

а) подобни правила биха довели до дискриминация на основата на географското местоположение на чуждестранния разпространител, който би бил в състояние да излъчва реклами само в своята естествена зона за приемане, като тези зони, предвид разликите в гъстотата на населението, могат да представляват много различен интерес от рекламна гледна точка;

б) подобни правила биха довели до ограничение, непропорционално на целта, в смисъл че тази цел - с други думи забраната за телевизионно рекламиране - никога не би могла да бъде постигната изцяло поради съществуването на естествени зони за приемане.

2. Като се има предвид Решението на Съда на ЕО от 3 декември 1974 г. по дело 33/74 г., Van Binsbergen, следва ли членове 59 и 60 от Римския договор да бъдат тълкувани като имащи пряко действие срещу всички национални правила, доколкото тези правила не създават каквато и да е формална дискриминация срещу лице, което предоставя услуги, на основата на неговата националност или на основата на неговото местожителство (в настоящия случай забрана за препредаване на реклами)?”

8. Преди да разгледа тези въпроси, Съдът припомня, че той вече се е произнесъл с Решението си от 30 април 1974 г. (дело 155/73 г., Sacchi, Recueil 1974, стр. 409), че излъчването на телевизионни сигнали, включително такива, които имат характер на реклама, попадат по същество в обхвата на правилата на Договора,

които се отнасят до предоставянето на услуги. Няма основание да се съхрани прилагането на различно третиране на предаването на подобни сигнали чрез телевизионно разпръскване.

9. Въпреки това, следва да бъде отбелязано, че разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги не могат да се прилагат към дейности, чиито основни елементи са ограничени на територията само на една държава-членка. Дали това е така зависи от установените факти, чието установяване е от компетенциите на националния съд. След като Tribunal Correctionnel е установил, че при дадените обстоятелства по това дело услугите, довели до преследване, повдигнато пред него, попадат в обхвата на разпоредбите на Договора, които се отнасят до услугите, повдигнатите въпроси следва да бъдат разглеждани от същата гледна точка.

10. Главният въпрос, повдигнат от националния съд, е дали членове 59 и 60 от Договора следва да бъдат тълкувани като забраняващи всички национални правила срещу излъчване на реклами чрез телевизионно разпръскване дотолкова, доколкото подобни правила не правят каквото и да е разграничение на основата на произхода на рекламите, националността на лицето, което предоставя услугите или неговото място на установяване.

11. Съгласно член 59, параграф 1 от Договора, ограниченията на свободното предоставяне на услуги във вътрешността на Общността са постепенно премахнати в преходния периода, по отношение на граждани от държавите-членки на Общността. Изискванията на тази разпоредба включват отмяната на всяка дискриминация срещу доставчик на услуги на основата на неговата националност или поради факта, че той е установен в друга държава-членка, различна от тази, в която услугите ще се предоставят.

12. С оглед на конкретното естество на някои определени услуги като излъчване и предаване на телевизионни сигнали, специфични изисквания, наложени на доставчиците на услуги, които са основани на прилагането на правила, които регулират някои аспекти на дейността и които са оправдани поради общия интерес и се прилагат към всички лица и предприятия, установени на територията на въпросната държава-членка, не могат да бъдат определени като несъвместими с Договора дотолкова, доколкото доставчик на услуги, установен в друга държава-членка, не подлежи на подобно регулиране там.

13. От информацията, предоставена на Съда по време на настоящата процедура, е видно, че телевизионното излъчване на реклами е предмет на значително различаващи се правни системи в отделните държави-членки, като преминава от почти пълна забрана, като се практикува в Белгия, чрез правила, които се състоят от повече или по-малко строги ограничения, към системи, които позволяват широка търговска свобода. При отсъствие на сближаване на националните закони и като се вземат предвид съображенията от общ интерес, които лежат в основата на ограничителните правила в тази област, прилагането на въпросните закони не може да бъде разглеждано като ограничаване на свободното предоставяне на услуги, доколкото тези закони третират всички подобни услуги по идентичен начин, независимо от техния произход или националността или мястото на установяване на лицата, които ги предоставят.

14. Забрана от такъв вид, която се съдържа в белгийското законодателство, посочена от националния съд, следва да бъде разглеждана като се имат предвид тези съображения. Следва да се акцентира на това, че забраната за предаване на реклами чрез телевизионно разпръскване, което се съдържа в посоченият по-горе Кралски указ, не може да бъде разглеждана отделно. Прегледът на цялостното белгийско законодателство относно радиотелевизионното разпръскване показва, че тази забрана произтича от забраната за излъчване на реклами, наложена на белгийските радиотелевизионни институции. Това е също така начина, по който препращането представя прилаганото законодателство, като посочва, че Кралският указ забранява предаването на реклами с оглед на поддържане на съответствие с режима, наложен на националните радиотелевизионни институции.

15. При липсата на каквото и да е хармонизиране на съответните правила, забрана от този вид попада в компетентността, оставена на всяка държава-членка да регулира, ограничава или дори изцяло да забранява телевизионни реклами на своята територия на основания от общ интерес. Положението не се променя от факта, че такива ограничения или забрани се разпростират към телевизионни реклами, които имат произход в други държави-членки, доколкото ограниченията или забраните действително се прилагат при същите условия към националните телевизионни организации.

16. Следователно, отговорът следва да бъде, че членове 59 и 60 от Договора не изключват национални правила, които забраняват предаване на реклами чрез телевизионно разпръскване, когато те забраняват излъчване на реклами по телевизията – ако тези правила се прилагат без разграничаване на произхода, било то национален или чуждестранен, на тези реклами, националността на лицето, което предоставя услугата или мястото, където то се е установило.

17. С оглед на този отговор, въпросът относно последиците, които могат да произлязат от пряката приложимост на членове 59 и 60 от Договора в случай на противоречие между тези разпоредби и националното законодателство, губи своя предмет.

18. По-нататък, националният съд пита дали правилата, които забраняват предаване на реклами чрез телевизионно разпръскване, не съставляват мярка, която е непропорционална по отношение на планираната цел предвид факта, че забраната за излъчване на реклами по телевизията остава относително неефективна с оглед на съществуването във въпросните държави-членки на зони на естествено приемане на някои чуждестранни разпространители.

19. Тъй като предаването чрез телевизионно разпръскване позволява те да бъдат разпространявани на по-широк район и подобрява тяхното проникване, ограниченията или забраните, наложени на телевизионното рекламиране на територията на държавата-членка, не губят своето основание поради факта, че приемането на чуждестранни разпространители е също така възможно на цялата национална територия или в определени райони от нея без намесата на каквато и да е система за телевизионно разпръскване. Следователно, отговорът на зададения въпрос следва да бъде отрицателен.

20. Последно, националният съд желае да узнае дали национални правила, които забраняват предаване на реклами чрез телевизионно разпръскване, създават дискриминация по отношение на чуждестранни разпространители, поради факта, че тяхното географско местоположение им позволява да излъчват своите сигнали само в рамките на естествената зона за приемане.

21. С този въпрос националният съд се позовава на пространствените граници на разпространение на телевизионните програми, които зависят, от една страна, от естествения релеф на повърхността и на застроените райони и, от друга страна, от техническите характеристики на използваните системи за излъчване. Тези естествени и технически фактори несъмнено водят до различия по отношение на приемането на телевизионните сигнали с оглед на връзката между местоположението на поста на разпространителите и приемателите. Независимо от това, подобни различия, които се дължат на естествени феномени, не могат да бъдат определени като „дискриминация” по смисъла на Договора, тези тук се определят като различия в третирането, които се дължат на човешка дейност и особено на мерки, предприети от публичните власти. В допълнение към това, следва да се отбележи, че макар Общността и да се е намесила в някои отношения, за да компенсира естествените неравенства, няма задължение да предприема стъпки за премахване на различия в ситуации като описаната от националният съд.

22. Следователно отговорът следва да бъде, че националните правила, които забраняват предаване на реклами чрез телевизионно разпръскване, не могат да бъдат разглеждани нито като съставляващи непропорционална мярка по отношение на целта, която следва да се постигне, поради това, че въпросната забрана е относително неефективна предвид съществуването на естествени зони на приемане, нито като дискриминация, която е забранена от Договора, по отношение на чуждестранните разпространители, поради това, че тяхното географско местоположение им позволява да излъчват своите сигнали само в естествената зона на приемане.

По съдебните разноски

23. Разноските, направени от правителството на Федерална република Германия, правителството на Великото херцогство Люксембург, правителството на Обединеното кралство, правителството на Френската република и Комисията на Европейските общности, които представиха становища пред съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Tribunal Correctionnel, от Liège, с Решение от 23 февруари 1979 г., реши:

1. Членове 59 и 60 от Договора за ЕИО не изключват национални правила, които забраняват предаване на реклами чрез телевизионно излъчване, както и излъчването на реклами по телевизията, ако тези правила се прилагат без разлика в произхода на тези реклами, бил той национален или чуждестранен, или националността или мястото, където се е установило лицето, което предоставя услугата.

2. Националната регламентация, която забранява предаването на реклами чрез телевизионно разпръскване, не може да бъде разглеждана нито като съставляваща непропорционална мярка по отношение на целта поради това, че въпросната забрана е относително неефективна предвид съществуването на естествени зони на приемане, нито като установяваща дискриминация, забранена от Договора, по отношение на чуждестранните разпространители предвид това, че тяхното географско местоположение им позволява да излъчват своите сигнали само в естествената зона на приемане.

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 18 март 1980 година.

Подписи